

regres mod et tidligere led i produktions- og omsætningskæden.

Den almindelige regel om indbyrdes fordeling af erstatningsbyrden mellem flere solidarisk erstatningsansvarlige fremgår af erstatningsansvarslovens § 25. Efter denne bestemmelse foretages den indbyrdes fordeling af erstatningsansvaret efter, hvad der under hensyn til ansvarets beskaffenhed og omstændighederne i øvrigt må anses for rimeligt. Hvis en af de erstatningsansvarlige har tegnet ansvarsforsikring eller er selvforsikret, kan der ved den indbyrdes fordeling af erstatningsbyrden endvidere tages hensyn hertil.

Justitsministeren har imidlertid ikke fundet, at reglen i erstatningsansvarslovens § 25 yder den fornødne vejledning om, hvorledes ansvaret i anledning af en produktskade skal fordeles mellem de implicerede parter, når dette hviler på et objektivi grundlag.

Justitsministeriet har således fundet det af betydning i selve lovteksten at præcisere, at regresspørgsmålet behandles forskelligt afhængig af, om et erstatningskrav skal fordeles mellem flere producenter, jfr. forslagens § 4, stk. 1, eller om der er tale om leverandørens regreskrav mod et tidligere led i produktions- og omsætningskæden.

Spørgsmålet om regres mellem en tredjemand, der er ansvarlig efter regler uden for dette lovforslag, og en producent (eller leverandør) må derimod fortsat bedømmes efter erstatningsansvarslovens § 25.

3.5. Hvilke produkter omfattes af ansvaret

3.5.1 Direktivets art. 2 indeholder en angivelse af, hvad der skal forstås ved et produkt og dermed være omfattet af ansvaret. Udtrykket produkt er herefter enhver løsøregenstand herunder naturprodukter med undtagelse af landbrugsråvarer og produkter hidrørende fra jagt. Også elektricitet anses som et produkt. Løsørebegrebet er videre end det almindelige løsørebegreb, idet det også omfatter genstande, der er indføjet som en fast bestanddel i en anden løsøregenstand eller i en fast ejendom.

3.5.2. Efter direktivets artikel 2 er uforarbejdede landbrugsråvarer (herunder fiskeriprodukter) og produkter hidrørende fra jagt som nævnt undtaget fra direktivets anvendelsesområde. Har disse produkter imidlertid gennemgået første forarbejdning, vil direktivets bestemmelser finde anvendelse. I medfør af artikel 15, stk. 1, litra a, kan medlemslandene imidlertid beslutte, at også uforarbejdede landbrugsråvarer omfattes af ansvaret for produktskader.

Rækkevidden af undtagelsen for uforarbejdede landbrugsråvarer og produkter hidrørende fra jagt må antages at være meget begrænset. Under EF-forhandlingerne om direktivforslaget er det således blevet anført, at f.eks. mælk, der på den enkelte gård samles på tanke og nedkøles, før den køres til mejeriet, vil være industrielt forarbejdet. Det tilsvarende må derfor f.eks. også gælde fisk, der renses og lægges på is, inden fangsten bringes i land. Den alt overvejende del af de produkter, som anvendes af danske forbrugere, er herefter forarbejdede og omfattet af loven.

Landbrugsrådet, Dansk Fiskeriforening og Danmarks Havfiskeriforening har over for justitsministeriet anført, at disse produkter ikke bør være omfattet af det objektive ansvar. Landbrugsrådet har i denne forbindelse bl.a. oplyst, at store dele af landbrugets andelssektorer allerede i dag har forsikringer, der dækker produktansvar i forbindelse med landbrugsprodukter, der er forarbejdet af disse sektorer

Justitsministeriet har på denne baggrund ikke fundet at burde udvide lovens anvendelsesområde til også at omfatte uforarbejdede landbrugsråvarer m.v.

3.5.3. Direktivets *produktbegreb* omfatter ikke tjenesteydelser, og der er heller ikke i lovforslaget stillet forslag om objektivi ansvar for produktskader i forbindelse hermed. Justitsministeriet har således ikke fundet, at loven burde finde anvendelse på udførelse af arbejdsopgaver af ofte meget forskelligartet karakter, som f.eks. rådgivning, vedligeholdelse og reparation. Justitsministeriet har herved bl.a. lagt vægt på, at de generelle hensyn, som ligger bag det objektive ansvar for produktskader, ikke generelt gør sig gældende på samme måde ved produktskader i forbindelse med tjenesteydelser. Hertil kommer, at der i retspraksis har udviklet sig et strengt ansvar for fagfejl. Om afgrænsningen mellem tjenesteydelser og produkter henvises nærmere til bemærkningerne til § 3.

3.5.4. Direktivet omfatter endvidere ikke produktskader forårsaget af en fast ejendom. En væsentlig del af skader i forbindelse med fast ejendom er dog omfattet af direktivet, idet enhver løsøregenstand, som indgår som en bestanddel i en fast ejendom, omfattes af reglerne om objektivi ansvar for produktskader. Justitsministeriet finder ikke, at der bør stilles forslag om generelt at medtage produktskade, som forårsages af en fast ejendom. Dette hænger sammen med, at tjenesteydelser, som ovenfor anført, ikke foreslås omfattet af loven. Udover tjenesteydelser vedrører de skader i forbindelse med den faste ejendom, som ikke om-